

Rapport Participatie-avonden Puurs-Sint-Amands
Juni 2019

Opzet participatie voor Puurs-Sint-Amands

Achtergrond

In 2018 beëindigden de voormalige gemeenten Puurs en Sint-Amands een fusietraject wat resulteerde in de nieuwe gemeente Puurs-Sint-Amands. Dit traject werd begeleid door het communicatiebureau Maradonna en leidde tot de formulering van 8 thema's of speerpunten voor de nieuwe gemeente:

Economie
Pareltjes
Schelde
Beleven
Doen
Samen
Verbinden
Locomotief.

Input hiervoor werd gegenereerd via een online bevraging bij de burgers, verschillende workshops met inwoners en handelaars en een bierkaartjesactie.

De nieuwe gemeente is momenteel bezig met de opmaak van haar nieuwemeerjarenbeleidsplan. Daartoe werd een interne stuurgroep samengesteld. Daarnaast heeft het bestuur er ook voor gekozen om op basis van de 8 speerpunten uit het fusietraject burgers naar input te vragen.

Toekomstavonden

In mei en juni 2019 organiseerden we drie toekomstavonden waarop we samen met een diverse groep burgers in gesprek zijn gegaan over de toekomst van Puurs Sint-Amands.

Er werden telkens vier thema's voorgelegd: hoe ziet onze gemeente eruit in 2030? In welke omgeving willen we onze kinderen of kleinkinderen zien opgroeien? Welke concrete acties zijn daar dan voor nodig? En dit steeds binnen de concrete thema's.

De avonden werden als volgt opgedeeld:

27/05/2019: Verbinden, Pareltjes, Doen, Beleven te Ruisbroek (57 ingeschreven, aantal deelnemers +/- 40)

12/06/2019: Verbinden, Economie, Locomotief, Beleven te Puurs (80 ingeschreven, aantal deelnemers +/- 50)

17/06/2019: Verbinden, Schelde; Pareltjes, Samen te Sint-Amands (70 ingeschreven, aantal deelnemers +/- 35)

Wie niet aanwezig kon zijn, kon/kan zich inschrijven op de nieuwsbrief Samendenkers of een geschreven boodschap achterlaten in de brievenbussen die aan elke gemeentelijke balie stonden. Ook via samendenkers@puursam.be konden inwoners ideeën insturen.

Naast deze drie avonden met burgers werd een soortgelijke avond met de gemeenteraad en het College van Burgemeester en Schepenen georganiseerd, om ook hun input te kunnen verzamelen.

Waarom doen we dit? Wat wilden we bereiken naar inhoud én proces?

Inhoudelijk:

- Samen nadenken over onze gemeente: ideeën over de toekomst van onze gemeente
- Input aanleveren voor het meerjarenplan
- Bestuur engageert zich: wat doen we hier mee? Duidelijk over uitspreken & realistisch (ook durven zeggen 'dat gaan we niet doen' + motivering)
- Engagement: ook burgers nemen engagement op om dingen te doen voor de lokale samenleving (ambassadeurs)
- Luisteren naar onderliggende behoeftes > uitdagingen

Procesmatig:

- Een wij-verhaal: ontmoeting en verbinding tussen mensen stimuleren
- Goed gevoel rond Puurs-Sint-Amands: positief verhaal vanuit 'ja en' en niet 'ja maar'
- Opstap naar switch van een participatief project naar participatieve bestuurscultuur: inbedding

Om dit participatieve proces co-creatief vorm te geven, is er gekozen om te werken met een ontwerpgroep (bestaande uit ambtenaren en de procesbegeleiders) die samen de verschillende stappen bepaald hebben.

Clustering resultaten

Einde juni is er een clusterworkshop gehouden waar zowel de tafelbegeleiders, alsook geïnteresseerde burgers aan deelnamen. Opvallend is dat hier toch wel een 14-tal burgers naartoe zijn gekomen, wat een mooi resultaat is, gezien dit de eerste stappen in participatie zijn binnen de gemeente. Samen hebben we alle resultaten over de avonden en thema's heen gebundeld in zeven ambities die de toekomst van Puurs Sint-Amands zouden kunnen vormgeven.

Opvallende outcome van de avonden was dat er eigenlijk heel wat eensgezindheid heerst binnen de gemeente (zowel burgers als bestuur) over wat nu echt van belang is de komende jaren. De rode draden waren snel zichtbaar (zie verder 7 thema's).

Evaluatie

Zowel de ontwerpgroep, tafelbegeleiders, burgers als (deelnemers van) gemeenteraad en CBS hebben de avonden als zeer positief geëvalueerd. Een moment waarop mensen inspiratie kunnen opdoen, andere mensen kunnen ontmoeten (wat een belangrijk element is, zie verder), en op een positieve, toekomstgerichte manier kunnen mee nadenken met het bestuur over de toekomst van de gemeente.

Wat nu van belang is, is dit verder uitgebreid te communiceren naar de burgers en duidelijk te maken wat wordt meegenomen in het MJBP en wat niet.

Next steps

In het vroege najaar van 2019 wordt dit materiaal naast het materiaal dat intern werd verzameld, gelegd. Dit is een unieke kans om de gemeente vorm te geven vanuit een dialoog tussen burgers, bestuur en medewerkers.

Behalve mee nadenken, was ook mee 'doen' een opzet van de avonden. Mensen zijn gevraagd zich te engageren in ideeën die ze die avond hebben opgedaan. Voor deze mensen wordt in het najaar van 2019 nog een of meerdere workshops georganiseerd om hen te helpen in het proces om andere burgers mee te krijgen in hun opzet.

Zie lijst als bijlage.

Proces toekomstavonden

0	Klaarzetten zaal	120'	14:30 – 16:30
1	Briefing tafelbegeleiders met broodjes	60'	18:00-18:30
2	Onthaal deelnemers Om 18.55 verzamelen we iedereen	30'	18:30-19:00
3	Opstart van de dag: Welkom + belang + engagement: burgemeester (5') Verloop en aanpak van de avond + spelregels: Levuur (10')	15'	19:00-19:15
4	Ronde 1: Prikkelen toekomstdenken en keuze voor één toekomstbeeld 1) Voorstelling thema's 2) Mensen nemen plaats vlg's thema naar keuze: Levuur	15'	19:15-19:30

5	Ronde 2: Toekomstbeelden concreet vormgeven: hoe ziet dit eruit in 2030? (per thema) 1) Snelle kennismakingsronde aan de tafels 2) Visualisatie d.m.v. van script 3) Delen: verzamelen indiv toekomstelementen 4) Groepsgesprek: toekomstelementen al clusterend noteren op canvas + titel formuleren 5) Plenair inspireren	55'	19:30-20:55
6	Ronde 3: Formuleren van concrete voorstellen om het toekomstbeeld 2030 te bereiken 1) In duo projecten bedenken en benoemen 2) Delen: projecten op 3 niveaus indelen ik-wij-bestuur 3) Groepsgesprek: 3 toppers benoemen	40'	20:25-21:05
7	Energizer	5'	21:05-21:10
8	Ronde 4: Verrijken ander thema 1) Deelnemers kiezen individueel een ander thema 2) Kennismaken toekomstbeeld + toevoegen 3) Verrijken met nieuwe projecten 4) Eventueel extra prioriteit toevoegen, per box	25'	21:10-21.35
9	Mensen engageren en verbinden 1) Oproep in plenum: wie wil iets doen 2) Info: clusterworkshop, ambassadeurs, template: engagement aangeven 3) Salonnekes: clusterworkshop, ambassadeurs 4) Canvas ophangen > duimpjes en post-its ophangen + engagement aangeven	20'	21:35-21:55
10	Afronden Deelnemers bedanken en uitnodigen, next steps en uitnodigen voor receptie door schepen	5'	21:55-22:00
11	Drankje evt. iets van omkadering		

Sfeerbeelden toekomstavonden

Geclusterde resultaten

Op basis van de input van de drie toekomstavonden werd de informatie in zeven overkoepelende thema's of ambities geclusterd. Deze zeven thema's waren de rode draad doorheen de 4 participatie-avonden. Er is dus gekeken naar inhoud over de acht originele speerpunten van de gemeente heen. De clustersessie werd gehouden met tafelbegeleiders van de avonden (ambtenaren) en met deelnemende burgers.

In de volgende onderdelen zullen deze 7 thema's, geformuleerd als ambities, nader toegelicht worden.

We geven telkens weer wat de kernelementen van deze ambitie zijn, vervolgens geven we weer welke acties de groepen als 'topacties' (prioritair) hebben benoemd, en vervolledigen de lijst met andere acties die nog werden gegeven, maar niet als topper benoemd.

Per actie staat er ook telkens bij wie deze best zou nemen: ikzelf als burger, wij als vereniging of groepering, of het bestuur.

1. Wijken, buurten en het lokale bestuur nemen samen verantwoordelijkheid voor 'ontmoeten', 'organiseren' en 'voor elkaar'.

Toekomstbeelden

- Samenbrengen van verschillende leefgemeenschappen
- Aandacht voor kwetsbare groepen
- Sociaal contact stimuleren
- Ontmoeten op alle gebied (incl. buurtfeesten)

- Lokaal alle groepen samenbrengen, lokaal dienstencentra
- Leefstraten, zitbanken voorzien...
- Niet "alleen" beleven, drempels wegnemen
- Toevallige ontmoetingen in structurele patronen vb. Winterbar
- Nabijheid
- Straat- en buurtfeesten organiseren, beleven op buurtniveau
- De druk van het plannen wegnemen (geen tijdsdruk)
- Vrijheid in de vrije tijd
- Drempels wegnemen (voor alle doelgroepen)
- Aandacht voor eigenheid voor eigen doelgroep
- Verdraagzaamheid
- Bereidheid en engagement
- Aandacht hebben voor elkaar, luisteren naar elkaar
- Samenbrengen
- Toegankelijke ontmoetingsplaatsen voor jong en oud
- Sharen in de wijk
- Samen verantwoordelijk voor lokale pleintjes
- Nabijheid ontmoetingsplek voor jongeren
- Faciliteren in planning en materiaal
- Het spontane dichtbij
- Openbare BBQ op publieke plaatsen
- Dorpshart moet ontmoetingsplaats worden en leven leuk maken
- Buurtplein over de generaties heen
- Buurtactiviteiten organiseren zodat buren elkaar leren kennen
- Buurtgevoel met zorg voor elkaar met samen beleven en samen feesten
- Muurschilderingen in dorpskernen
- Terrasjes
- Ondersteunen door ontlenen van materiaal
- Ambassadeur zijn
- Interesse voor elkaar
- Buurt en straatfeesten organiseren
- Meer mensen op straat
- Label zorgzame wijk
- Groot ontbijttafel effect (koffietafel)
- Wijken worden gezellige gemeenschappen
- Boodschappen voor anderen doen
- Buren helpen
- Dag zeggen tegen elkaar
- Wijkcompetities en sporten
- Zorgzame straat met peters en meters
- Leeftijdsloze ontdekkingsplaatsen voorzien
- PSA-cheques om initiatieven te ondersteunen
- Zorgambassadeur per straat
- PSA makers cfr stad Antwerpen
- Buurtwerkers

- Ploggen
- Basisactiviteiten per leefgemeenschap
- Basisdienstverlening halen/ brengen naar de leefgemeenschappen
- Burgers zijn initiatiefnemers
- Basis zorgaanbod in iedere kern
- Spontaan wijk- of dorpsoverleg
- Uitwisseling tussen jong en oud (kinderopvang > boodschappendienst)
- Flexibele kinderopvang ifv arbeidstijden
- Buurtwinkels en horeca
- Integratie van allochtonen
- Basiswinkels in de woonkernen/buurtwinkels
- Dorpsraad zonder politieke personen
- Buurten verbinden figuurlijk, geen hokjesdenken
- Iedereen welkom in elkaars leefgemeenschap
- Samen zorgen voor propere buurt
- Lets-groepen
- Attentie/verwelkoming voor nieuwe burens
- Groepen samenstellen voor anderen te helpen
- Acties scholen – mensen met beperking – wzc...
- Mantelzorg ondersteunen
- Buren bellen eenzamen en ouderen op
- Buurtbudgetten voorzien
- Activiteiten voor eenoudergezinnen, singles
- Huisbib aan de gevels
- Aanspreekpunt per buurt

Kernelementen

- Ontmoetingsplaatsen
- Samenbrengen van verschillende leefgemeenschappen
- Aandacht voor kwetsbare groepen
- Sociaal contact stimuleren
- Ontmoeten op alle gebied (incl. buurtfeesten)
- Lokaal alle groepen samenbrengen, lokaal dienstencentra
- Leefstraten, zitbanken voorzien...

Acties binnen deze ambitie

<i>Toppers die werden benoemd tijdens de toekomsttafels om het toekomstbeeld waar te maken.</i>	<i>Door wie moet de actie genomen worden?</i>
Ik zorg voor m'n buurt en ik ken m'n buurt	<i>Ik</i>
Samen de buurt versterken	<i>wij</i>
Engagement in eigen buurt	<i>ik</i>

Betrokkenheid tonen en toepassen, goeiedag zeggen, aandacht voor elkaar, praten met burens, voortuin als ontmoetingsplaats	ik
Buurtfeesten, participeren, samen dingen doen, belevings- en verbindingstraten	wij
Groene ruimtes in de dorpskernen, locaties voorzien (BBQ en speelplein), ondersteunen van initiatieven, bruisende en groen dorpskernen met ontmoetingsplekken	bestuur

<i>Acties die werden benoemd tijdens de toekomstafels om het toekomstbeeld waar te maken.</i>	<i>Door wie moet de actie genomen worden?</i>
Vriendelijk zijn, betrokkenheid tonen en toepassen, goeiedag zeggen, aandacht voor elkaar, praten met je burens, bank voor de deur, voortuin als ontmoetingsplaats	ik
Verdraagzaamheid, buurtfeesten, participeren, belevings-en verbindingstraten, speelstraten, activiteit organiseren om mensen samen te brengen, samen dingen doen, met elkaar praten	wij
Gezellige dorpskernen, groene ruimtes in dorpskernen, bruisende en groen dorpskernen met plaatsen om te ontmoeten, locaties voorzien vr speelplein, BBQ..., ondersteunen van initiatieven, eigen plekken binnen elke dorpskern: dorps huis/sportveld	bestuur

2. Aantrekkelijke, duurzame, sociale en diverse economie op alle niveaus om te leven, te beleven, te werken en te ontmoeten

Toekomstbeelden

- Buurtkar
- B&B-toerisme, horeca-mix, cafés
- Dorps hart moet ontmoetingsplaats worden en leven leuk maken
- Terrasjes
- Financiële toegankelijkheid voor eigen burgers
- Lokaal kopen
- PSA-cheques voorzien om initiatieven te ondersteunen
- Basisvoorzieningen dichtbij zoals bakker, beenhouwers etc.
- Bedrijven laten voorzien in bankjes en groen in de gemeenten
- Voedselproductie, landbouw stimuleren
- Horeca
- Bedrijven ondersteunen werk voor iedereen vooral lokaal en voor alle doelgroepen
- Onderwijs meer laten samenwerken met bedrijven
- Buurtwinkels
- Bloeiende markt
- Kleinhandel met kwalitatieve producten

- Organiseren van boerenmarkt
- Korte keten
- Ondersteunen grote werkgevers
- Subsidiëren kleinhandel
- Financiële maatregelen voor jonge ondernemers
- Plaatselijke gespecialiseerde winkels stimuleren
- Voldoende aanbod van winkels
- Co-workingplaces creëren
- Hotels
- Repaircafés ed.
- Markthal voor lokale ondernemers
- Subsidies voor afwezige type productdienst
- Markt met lokale producten
- Diversiteit in de landbouw
- Lokale munt uitbrengen
- Kringloopwinkel
- Grootwarenhuizen en multinationals ontmoedigen
- Gezellige winkelstraat
- Spelen, leven en economie gaan hand in hand
- Een “dingen” bibliotheek openhouden
- Postpunt buiten de woonkern brengen
- Sociale kruidenier
- Kansarmenpas
- Voldoende horeca in de deelgemeenten
- Dienstencentrum in Puurs en SA
- Marktavond
- Plukboerderij organiseren
- Verjongen van Puurs centrum in functie van onderwijs

Kernelementen

- lokaal produceren en verkopen
- korte keten
- deeleconomie

Acties binnen deze ambitie

<i>Toppers die werden benoemd tijdens de toekomstafels om het toekomstbeeld waar te maken.</i>	<i>Door wie moet de actie genomen worden?</i>
Lokale verkoop stimuleren (13 X)	Burgers zelf en acties door gemeente
Buurtwinkel, kleinhandel (3X)	Gemeente trekker, stimuleren
Korte keten aanmoedigen, promoten (6X)	Burger

Horeca uitbreiden (2x)	Gemeente trekker, stimuleren
Deeleconomie (2x)	Vrijwilligers, verenigingen
markthal voor lokale ondernemers (2x)	Externe bedrijven
makers place	verenigingen
subsidies voor diensten en producten die er te kort zijn	bestuur
flexibele kinderopvang voor burgers	bestuur of privéinitiatieven aantrekken
multinationals ontmoedigen	bestuur
samen vervoer organiseren voor te winkelen (delen)	burgers
buurtkar	bestuur en sociale economie
Integratie onderwijs bij bedrijven	scholen kunnen trekker zijn
Forum voor handelaars	zelf groeperen en opstarten door handelaars
Coworking place	wij
Combi buurtwinkel en zorgtewerkstelling	zorginstellingen
Repair shop	burgerinitiatieven
Tewerkstelling	bestuur, privé

<i>Acties die werden benoemd tijdens de toekomstafels om het toekomstbeeld waar te maken.</i>	<i>Door wie moet de actie genomen worden?</i>
Subsidies voor handelaars	Gemeente
Stimuleren voor lokaal te kopen	Burgers, bestuur

3. Investeren in elkaar ontmoeten door te informeren, participeren, sensibiliseren, activeren en uit te dragen zowel digitaal als analoog

Toekomstbeelden

- Digitale eenvoud
- Dialoog opbouwen
- Aandacht delen
- Totaaloverzicht van activiteiten in PSA
- Digitale paal met info/ digitale infoborden
- Toegankelijke info/app over alles
- Overzichtelijke website
- Terugkoppeling
- Afstand bestuur en burger kleiner maken
- Luisteren
- Kloof in digitalisering oplossen
- Communicatie afstemmen
- Slimme gemeente
- Whatsapp en facebook groepen per straat
- Je eigen skills delen op een platform
- Permanente participatie en terugkoppeling
- Betere netwerkverbindingen
- Communicatieplatform voor handelaars/ ondernemers
- Praatgroepen
- Openheid en transparantie
- Prioriteiten mee laten bepalen door de burger
- Platform/ site met vrijwilligersaanbod creëren vraag & aanbod
- Communicatie met informatie voor iedereen
- Minder massamarketing
- 1 communicatieplatform voor PSA
- Realistisch en toekomstgericht denken (participatie)
- Online platform voor boodschappen, vervoer
- Communicatie naar nieuwe inwoners
- App met lokale info
- Visuele info
- Speakerscorners/ dorpsraden
- Gesprekstafels voor anderstaligen
- Op reis in je eigen gemeente
- Digitale markt
- Laagdrempelige informatie en participatie
- Structurele platformen voor participatie
- Meer debat rond verschillende thema's
- Promo maken
- Buurtplatform
- Promo streektoerisme
- Toeristische brochure per leefgemeenschap

- Digitaal + niet –digitale communicatie
- Meer informeren over projecten in de buurt

Keernelementen

- Informeren
- Participeren
- Sensibiliseren
- Activeren
- Uitdragen
- Digitaal en analoog

Acties binnen deze ambitie

<i>Toppers die werden benoemd tijdens de toekomsttafels om het toekomstbeeld waar te maken.</i>	<i>Door wie moet de actie genomen worden?</i>
Buurtfeesten organiseren	wij
Blijvend meedenken en participeren	Wij/bestuur
Info verstrekken	Bestuur
Platform waar iedereen kan participeren	Wij, bestuur
Verenigingen verbinden/laten communiceren	Wij, bestuur
Buiten komen	Ik, wij
Engageren in verenigingsleven	Ik, wij
1 info en communicatiepunt	bestuur
Aanspreekpunt in de wijk/ die weet wat er te doen is	Wij, bestuur
Digitaal forum voor ontmoeting/uitwisselen spullen	Bestuur
Delen van spullen	Wij, bestuur
Toegankelijke ontmoetingsplekken	bestuur
Goeiendag zeggen	ik
Samen met buurt iets organiseren	ik
Ondersteunend materiaal (voor buurtfeesten)	bestuur
Zitbank voor de deur	ik
Samen borstelen met de burens	ik

Naar buiten brengen en kenbaar maken van de projecten voor iedereen	bestuur
ontbijttafel	wij
Ik haal een 80+ op om iets te gaan drinken	ik
Voortuin als ontmoetingsplek	ik
Samen verantwoordelijk voor pleintjes	wij

<i>Acties die werden benoemd tijdens de toekomstafels om het toekomstbeeld waar te maken.</i>	<i>Door wie moet de actie genomen worden?</i>
Digitale infoborden	bestuur
Nodig je buur eens uit	ik
Zorgen voor je burens	Ik, wij
Openbare bbq's (veel duimpjes 5)	wij
Samen voor onderhoud van de buurt	wij
Open tuinen	wij
Contacten tussen leefgemeenschappen	wij
Delen ruimte en materiaal	Wij, bestuur

3. Altijd iets te beleven door een bloeiend verenigingsleven en door kleinschalige ontmoetingen

Toekomstbeelden

- Roulatie events over leefgemeenschappen
- Totaaloverzicht van activiteiten in PSA
- Activiteiten in de kerk: optimaal gebruik van de infrastructuur
- Diversiteit in de feesten
- Rekening houden met elkaars activiteiten als anderen iets organiseren
- Zorgen dat het feesten voor iedereen betaalbaar en toegankelijk is
- Ondersteunen door ontlenen van materiaal
- Openluchttheater in het bos
- Ondersteunen lokale groepen
- Leuke projecten opzetten voor jong en oud
- Verenigingen meewerken aan buurtactiviteiten en evenementen
- Blijven inzetten op jeugd- en sportverenigingen

- Dag momenten van gezamenlijke activiteiten voor ouderen
- Vereniging en vrijwilligers blijven ondersteunen zowel financieel als materieel
- Beiaardconcerten
- Cultuur en sportmogelijkheden in elke kern centraal punt maar ook nog lokale mogelijkheden
- Verenigingen voortrekker zijn in een levendig PSA
- Verenigingen slaan actief de handen in elkaar over de “grenzen” heen
- Verenigingen organiseren samen dingen
- Inclusieve evenementen voor alle burgers
- Breed vrijetijdsaanbod mede ingevuld door burgers
- Verenigingsleven versterken
- Uitwisseling tussen jongeren en senioren faciliteren
- Intergemeentelijke activiteiten en sporttoernooien
- Kermissen doen herleven door activiteiten errond en minder dure attracties
- Groepskunstwerken
- Georganiseerde feesten organiseren mag maar niet enkel brood en drank maar met inhoud/ doelgroepwerking
- Openstellen activiteiten van vereniging naar zustervereniging
- Een socio-culturele markt
- Gezamenlijke locatie voorzien voor BKO, dans, muziek, tekenles
- Openhouden bib filiaal in SA
- Evenementen bus
- Kansarmenpas
- Tentoonstellingen voor sociale contacten
- Eigenheid bewaren géén supergrote evenementen maar buurtfeesten, kermis comités, jaarmarkten ed.
- Bib als ontmoetingsplaats voor jong en oud
- Verenigingen verbinden zich met elkaar door samen activiteiten te organiseren zoals bv. Het Kaaifeest
- Huisconcerten
- Culturele gemeenschappen samenbrengen
- Jeugthuizen in elke gemeente
- Jeugd in eigen gemeente laten feesten
- Gemeentelijke activiteiten voor inwoners
- Behoudt en verdere uitbreiding van het speelplein
- Waterfilmfestival

Kernelementen

- Fysiek, technologisch, emotioneel verbonden burgers, leefgemeenschap, gemeente
- Sterke verenigingen
- Authentieke leefgemeenschappen
- Samen leven, samen feesten
- Dorpshart
- Ontmoetingsplaatsen
- Bij elkaar brengen van verscheidenheid van mensen

- Waar het bruist van het verenigingsleven: buurtcomités, feest comités met veel vrijwilligers
- Met oog en aandacht voor ieders eigenheid, jong en oud
- Iedereen kent mekaar binnen de wijken en de buurt
- Sterk verenigingsleven verankerd in de buurt en verbonden met elkaar
- Levendige en bruisende dorpskernen
- Lokaal alle groepen samenbrengen
- Groen om te ontmoeten
- Toeristische trekpleister
- Scheldeparadijs
- Verrassende kleine plaatsjes
- Verbinding tussen de parels
- Parels als sociale ontmoetingsplaats
- Verrassende kleine woonkernen
- Sociaal contact

Acties binnen deze ambitie

<i>Toppers die werden benoemd tijdens de toekomstafels om het toekomstbeeld waar te maken.</i>	<i>Door wie moet de actie genomen worden?</i>
Blijven inzetten op jeugdverenigingen en sport	Ik en wij
Organiseren van buurtfeesten en buurtacties	ik
buurtwerking	bestuur
Acties om burens te leren kennen	ik
Buurtraden	wij
Verenigingen laten samenwerken	bestuur
Verenigingen laten samenwerken met de gemeente	bestuur
Culturele evenementen organiseren	bestuur
Mensen informeren over het verenigingsleven	bestuur

<i>Acties die werden benoemd tijdens de toekomstafels om het toekomstbeeld waar te maken.</i>	<i>Door wie moet de actie genomen worden?</i>
Buurtfeest mee organiseren	ik
Deelnemen aan activiteiten van verenigingen	wij
Deelnemen aan culturele activiteiten	wij

Buurtcomité zetelen	wij
Leuke projecten opzetten	ik
Vrijwillig helpen op evenementen	wij
Culturele voorstellen doen n.a.v. wat je ergens anders hebt gezien	ik
Samen met KVLV de andere leden programma aanbieden	ik
Zorgen voor de oudere leden van een vereniging	ik
Mensen sensibiliseren	ik
Engagement als vrijwilliger	ik
Praat en ontmoetingsgroepen organiseren	ik
Buren leren kennen	ik
Subsidies voor straatfeesten buurtfeesten	bestuur
Openstellen van activiteiten van een vereniging voor andere verenigingen	wij
Ondersteunen van organisatoren	bestuur
Ik ben en blijf vrijwilliger	ik
Verenigingen en vrijwilligers financieel en materieel ondersteunen	bestuur
Buren en verenigingen steunen en aanmoedigen	wij
In vereniging blijven en volhouden	ik
huiskamerontmoeting	ik
Lokale initiatieven door verenigingen	ik

5. Leefbare en duurzame groene kernen voor iedereen, in harmonie met de omgeving

Toekomstbeelden

- Alternatieve beplanting langs fietspaden en wegen/ eetbaar
- Tuinen en parken bij app blokken om te spelen te genieten en te verbinden
- Eetbare tuinen op openbaar domein
- Andere woonvormen, co-housing met ruimte voor sociaal contact
- Nieuwe energievormen
- Geen te grote gebouwen
- Geen te grote gemeente, geen stad
- Kernen vergroenen en sociaal maken
- Gezond klimaat
- Landelijk karakter behouden
- Kleine woonkernen met respect voor eigenheid en leefbaarheid
- Groen, parken, leefstraten
- Verzorgen van eigen tuinen
- Aangepaste verbouwingen
- Openstellen van de eigen tuinen
- Charter voor de bouwsector opmaken
- Verplichte parken bij 50 wooneenheden
- Ruimtelijke ordening herzien
- Rups met meer specifieke bepalingen en andere woonvormen
- Onderhoud parken – geen zwerfvuil
- Betonstop/ beperking bouw
- Delen van ruimte
- Autoluwe woonkernen
- Open leefvormen zorgen voor sociale controle en samenhang
- Meer bloemen
- Buurtbankjes installeren
- Levendige dorpskernen
- Nieuwe verkavelingen met inspraak van de burgers
- Klassieke verkavelingen weg met meer open plekken om te ontmoeten
- Woonzorgcentrum minder afgesloten
- Kernverdichting
- Deelmaatschappij (fietsen, auto's, materiaal...)

- Nieuwe zorgwoonvormen met mix jong en oud
- Combinatie van gemeenschapsleven en wonen
- Geen hoge gebouwen
- Kangoeroewoningen
- Samen tuinieren
- Kleiner gaan wonen
- Randparkings en afzetzones
- Woonkernen in deelgemeenten ontplooiën
- Speelstraten
- Verkeersvrije straten
- Rustplekken en banken, tafels
- Inrichten van postkantoor buiten centrum/ pakjesbus
- Openbare WC's
- Per deelgemeente kinderlocatie met verschillende activiteiten
- Geen lintbebouwing
- Groene daken
- Samen voor duurzame energie
- Speelparken i.p.v. speeltuinen voor groot en klein met veel groen, met pop-up bar en plukbomen
- Gloeiende bermen
- Bestrijden leegstand
- Eigenheid behouden van eigen kern
- Veilig wonen een BIN opstarten
- Voldoende basisvoorzieningen in de woonkernen
- Volkstuintjes
- Nabijheid
- CO²-neutraal (Olifantengras aanplanten)
- Vuilbakken of containers ipv vuilniszakken
- Waterkrachteenheid op de Zielbeek ter hoogte van de brug
- Meer groen
- Milieubewuste omgeving
- Nieuwe energievormen
- Gezond klimaat
- Windmolens

Keuelelementen

- RUP's met meer specifieke bepalingen voor andere duurzame vormen van wonen met gedeelde groene ruimte/natuur: Cohousing, kangoeroewoningen en voor de verschillende doelgroepen (gezinnen/alleenstaanden/ mix jong en oud/ verschillende generaties/leefgroepen/diversiteit/plaats voor kwetsbare doelgroepen/sociaal ondersteunende)
- Gezond klimaat/nieuwe energievormen/milieubewuste omgeving
- Betonstop nu, ontharden van de gemeente/ Verdichting met genoeg groene ruimte

- Authentieke leefgemeenschappen in verbinding rondom een sterke kern/
Verrassende kleine woonkernen met respect voor hun eigenheid en leefbaarheid
- Multifunctionele woonkernen: Combinatie van spelen, leven en economie, levendige woonkernen/ Wijken en buurten zijn gezellige gemeenschappen waar mensen elkaar ontmoeten, samen dingen doen & zorgen voor elkaar

Acties binnen deze ambitie

<i>Toppers die werden benoemd tijdens de toekomsttafels om het toekomstbeeld waar te maken.</i>	<i>Door wie moet de actie genomen worden?</i>
RO herbekijken, stedenbouwkundig bewaken, bouwvergunningen anders organiseren	bestuur
Bruisende en groene dorpskernen/ontmoetingsplekken	bestuur
Charter bouwsector met aandacht voor groen en klimaat	Bestuur
Meer specifieke bepalingen rond verrassende woonvormen en groen	Bestuur

6.De natuur sociaal maken met respect voor het landschap (toerisme, lokaal, authenticiteit, Schelde, pareltjes, horeca, erfgoed)

Toekomstbeelden

- B&B-toerisme en horeca mix, cafés
- Oude karakteristieke gebouwen behouden
- Groene omgeving
- Natuurbeleving versterken in en rond het dorp
- PSA naar buiten brengen
- Cultuur in de natuur
- Ambassadeur zijn
- Mooie Schelde-omgeving
- Beleving en rust aan de Schelde kaai
- Bewaren van erfgoed en musea
- Stimuleren van zacht toerisme
- Behoud van lokale troeven
- Toeristische locaties verbinden
- Zachte recreaties
- Verbinden groene structuren
- Verhaerendorp
- Rust en natuur en speelparken maar geen pretpark aan de schelde
- Meer groen aan de Kaai
- Toegankelijkheid van de Kaai, een trekpleister, picknick, ed.
- Studiereizen in eigen gemeente
- Kaai opwaarderen met meer groen, speelplein voor jong en oud
- De schelde verder uitbreiden met kampeerterreinen, jachtactiviteiten, ed.
- Erfgoed dat verbindt
- Meer ontmoeten aan de Schelde

- Zwembad in Schelde
- Toerisme/Uitstraling
- Verrassende kleine plaatsjes
- Aangename groene Kaai met niveaus zodat er terug zicht is op de Schelde
- Kunstzinnige charmante dorpsjes
- Waterrecreatie
- Kasteel Lippelo toegankelijk maken
- Stand up peddel op de Vliet
- Budgetten toeristische dienst
- Toeristische brochure per deelgemeente
- Herbestemming kerken en schatten
- Iedere kern op basis van zijn parel op vlak van natuur, cultuur ...
- Ooievaarsnest in het Ooievaarsnest
- Speeltuinroute en fietsroute ontwikkelen in kader van toerisme

Kernelementen

- Waterbus in SA
- Fijne plekjes bekendmaken
- Toeristische brochure ontwikkelen
- Aandacht voor cultuur en erfgoed uit de streek
- Zachte recreatie aan de Schelde
- Kerken als herbestemming voor ontmoeting/ ontmoetingsplaatsen
- Hop on hop off bus
- Respect voor authenticiteit van elke parel en promoten
- Landelijk karakter bewaren
- Erfgoed bewaren en onderhouden
- Trage wegen respecteren
- Railbikes over de spoorweg

7. Autoluwe parels worden op een duurzame en veilige manier met elkaar en met de verdere omgeving verbonden

Toekomstbeelden

- Trage wegen, wandelwegen en fietspaden
- Meer ondergrondse parkings en minder auto's op de parkings
- Andere mobiliteitsvormen
- Vermijden doorgaand verkeer
- Openbaar vervoer tussen verschillende woonkernen
- Aandacht voor zachte weggebruiker
- Goede fietsinfrastructuur
- Carpoolen met de burens
- Dorpshart autovrij
- Openbaar vervoer organiseren

- Shuttlebus
- Waterbus
- Autoluwe gebieden, parking buiten de dorpskernen
- Fietsroute langs spoor station
- Op spoor een railbike
- Meer mobiliteit op en langs de Schelde
- Veerdiensten vanuit Sint-Amands behouden
- Zachte verbindingen
- Vervoer voorzien voor centrumgemeente, station en ziekenhuis
- Verbindende fietspaden
- Hop on en hop off bus of auto's om kernen te verbinden
- Betere verlichte en veilige fietsinfrastructuur
- Voetgangers en fietsers zijn koning
- Vrachtwagens weren in de dorpskernen
- Betere treinverbindingen
- Tram naar steden, monorail
- Deelmaatschappij: delen van fietsen, auto's etc.
- Ecologische en socialere mobiliteit
- Fietsstraten, Hoogstraat moet fietsstraat worden
- Bakfietsen
- Kleine busjes, vervoer met vrijwilligers
- Oude spoor gebruiken
- Klein-Brabant bus
- Feestbus
- Opsplitsing maken tussen snelle en trage fiets
- Tunnels en bruggen op gevaarlijke kruispunten
- Toegankelijke mobiliteit!
- Ring rond Puurs-Sint-Amands
- Pakjesbus
- Parkings en afzetzones verder van de scholen
- Goed verlichte wegen
- Treinen later laten rijden
- Brede fietspaden en smalle autowegen
- Meer bomen langs de straten
- Bereikbaarheid industriezones en woonkernen verbeteren

Kernelementen

- Gemeenschappelijke mobiliteit
- Relatie tussen het lokale en mobiliteit
- Accent op fietsostrades
- Mobiliteit verbetert de leefbaarheid
- Mobiliteitsplan openbaar en samen
- Autovrije plaatsen – trein/tram/metro hop on/hop off
- Vervoer met vrijwilligers
- Mobiliteitsplan gericht op zwakke weggebruiker

- Verbinding tussen de parels
- Veilige en groene verbinding (ter land/ter zee...)

Acties binnen deze ambitie

<i>Toppers die werden benoemd tijdens de toekomsttafels om het toekomstbeeld waar te maken.</i>	<i>Door wie moet de actie genomen worden?</i>
Mobiliteitsplan: samen opmaken en uitvoeren	Bestuur/wij
Fietspaden aanleggen: veilig en verlichting	bestuur
Verbinding tussen de verschillende kernen	Bestuur
Deelsystemen stimuleren/ontwikkelen	Bestuur/wij/ik
Aandacht voor de zwakke weggebruikers	Bestuur

<i>Acties die werden benoemd tijdens de toekomsttafels om het toekomstbeeld waar te maken.</i>	<i>Door wie moet de actie genomen worden?</i>
Waterbus	Bestuur
Veilige fietspaden	Bestuur
Peter en meter voor groen	Wij/ik
Hop on/Hop off bus	Bestuur
Autoluwe kernen	Bestuur/wij
Voorrang voor fietsers/voetgangers	Bestuur/wij
Auto aan de kant	Ik
Gebruiken van deelsystemen	Wij/ik
Uitbouwen van de infrastructuur + onderhoud	Bestuur
Zorgen voor toegankelijk openbaar vervoer	Bestuur
Eigen verplaatsingsgedrag in vraag stellen (auto vermijden)	ik
Boodschappen doen voor de burens	Ik
Kinderen ophalen/afzetten voor activiteiten, school	Wij
Mobiliteitsplan herzien/toetsen aan zwakke weggebruiker	Bestuur
Randparkings met als doel autoluwe dorpskernen	Bestuur
Fiets meer gebruiken	Wij
Verlichting op voet-en fietspaden	Bestuur
Deelfietsen/deelbussen	Bestuur

Puurs-Sint-Amunds bus	Bestuur
Doorstroomverkeer omleiden	Bestuur
Fietsstraten/speelstraten	Wij
Bruggen en tunnels op gevaarlijke kruispunten	Bestuur

Samenvatting participatiemoment De Schakel

Er werd een apart inspraakmoment bij de Schakel (vereniging waar armen het woord nemen) opgezet om deze doelgroep in een veilige omgeving en op maat te kunnen laten participeren.

Uit het gesprek op basis van de 8 vooruitgeschoven thema's kwamen 3 hoofdzaken doorheen alle thema's naar voor:

MOBILITEIT

- Qua openbaar transport: Meer openbaar vervoer en interne mobiliteit in de gemeente. Ook de communicatie rond de mogelijkheden zoals de belbus zijn nodig.
- Fietsveiligheid
- Belbushaltes aan ALLE gemeentelijke en andere belangrijke gebouwen (vb geen belbushalte aan JOC WIJland/Speelplein)
- Probleem met mobiliteit ikv evenementen en schelde.
- Scheldebocht heeft een moeilijke bereikbaarheid met openbaar vervoer
- Na afloop van evenement geraak je vaak niet meer thuis met openbaar vervoer. Meestal primeert deze vraag boven de inhoud van een evenement ikv deelname
- Omwille van de mobiliteitsproblematiek is er een grote druk om in centrum Puurs te wonen (sociale huisvesting).
- Een buurtkar of sociale kruidenier die langs de wijken van de gemeente trekt

BETAALBAARHEID

- Op veel evenementen wordt er met drankkaarten gewerkt wat veelal te duur is voor de doelgroep. Aparte consumpties mogelijk?
- Ook zwemkaarten worden per 10 beurten verkocht.
- Betaalbaar aanbod voor 14 – 20 jarigen ? -> De schakel heeft hier geen werking voor.
- Sociaal restaurant?
- Bereikbare winkels met een goedkoop aanbod. (winkels als Aldi, Lidl,... in combinatie met bereikbaarheid. Je kan BV geen 12 flessen water met de fiets vervoeren...)
- Afvalverwerking
- Huisvuilzakken per stuk kunnen aankopen!

- Hoe krijg je bepaalde soorten afval naar het containerpark zonder auto/vervoer? Afval afgeven kost geld! -> om deze reden blijft afval vaak bij de mensen liggen, gebeurt er sluikstort of illegaal dumpen (frituurolie in riolering)

COMMUNICATIE

- Inzetten op Papieren communicatie
- Inzetten op herhaling van informatie (belangrijk voor deze doelgroep)
- Overzicht op papier van de activiteiten, zeker in vakantieperiodes!
- Bestaan van heel wat verenigingen is onbekend bij de doelgroep
- Weinig opvolging bij woonproblemen (sociale woningen) -> alles sleept lang aan en onduidelijk wie dit opvolgt
- Eenzaamheid is een verdoken problematiek

Samenvatting belangrijkste resultaten jeugdmonitor

Om onze jongere doelgroep te bereiken stelden we vragen via de tool jeugdmonitor in samenwerking met de scholengemeenschap.

Er was een zeer groot bereik van de doelgroep dankzij een hele vlotte samenwerking met alle directies van lager en secundair onderwijs in Puurs en Sint Amands. Slechts 2 basisscholen hebben uiteindelijk geen bevraging ingevuld.

Uit deze bevraging kwamen de volgende aandachtspunten naar voor:

OPPASSEN VOOR DIGITALE ARMOEDE BIJ KINDEREN

- 90% van de 8-14 jarigen heeft een PC thuis. Dit wil zeggen dat 10% van de kinderen thuis geen toegang tot een PC heeft.
- 1 a 4 % heeft geen smartphone/GSM (na 12 jaar)
- In het 3de en 4de leerjaar heeft bijna 34% van de kinderen een eigen GSM

➔ Opmerking: voor een gmail-adres moet je minstens 12 zijn. Voor de installatie van een GSM heb je een email nodig. Vele app's die -12 jarigen gebruiken kunnen ze eigenlijk pas vanaf 12 jaar gebruiken. -> ALGEMENE REGELGEVING BEANTWOORD HELEMAAL NIET MEER AAN DE REALITEIT.

SPELEN, BUITEN ZIJN, VRIENDEN

- Over het algemeen is er een redelijk hoge tevredenheid over sport en spelmogelijkheden in de gemeente.
- Een tendens die we al langer opmerken is de graduele uitval in het jeugdverenigingsleven. Als we lager en secundair vergelijken is er +20% uitval tegen het middelbaar.
- Een speeltuin verliest aantrekkingskracht vanaf dat kinderen 10-ers worden (-35% van lager naar secundair)
- 77% van de +12 jarigen geeft aan 'ergens anders te gaan spelen'. Zij gaan dus minder naar geformaliseerde plekken en hebben nood aan eigen hangplekken, ook op koude en natte momenten -> er zijn wel wat informele hangplekken in PSA, maar jongeren geven aan op zoek te zijn naar plekken waar ze kunnen hangen in alle weersomstandigheden en jaargetijden!

SCHOOL EN HOBBY'S

- **Slechts 32% van de jongeren ervaart zijn schoolomgeving als verkeersveilig.** Er is ook een opvallend verschil in verkeers'begeleiding' tussen lagere school en secundair. 90% Van de leerlingen in het secundair **verplaatsen zich in grote mate zelfstandig** van en naar school. **75% hiervan komt bijna dagelijks met de fiets**, een kleiner deel met openbaar vervoer en/of te voet. 23% geeft aan regelmatig met de wagen te worden gebracht.
Tegelijk zien we een stijging van 50% tussen lager en middelbaar wat betreft 'met vrienden' naar school gaan.

Secundaire scholieren gaan dus voornamelijk in groep en met de fiets naar school als we dit samenvatten. Dit is tegelijk ook een zeer kwetsbare groep. Veilige toeleidingswegen naar de secundaire campussen in de gemeente waar fietsers de voorkeur krijgen, is hier een topprioriteit. Hierbij moeten we ook oog hebben voor het intergemeentelijke fietsverkeer.

- Aanmoedigen van fietsverkeer via trage wegen en brede aparte fietsbeddingen is een must voor het garanderen van veilig schoolverkeer.
- De interesse in boeken kent een significante terugval tussen 5-6de leerjaar en het secundair. We stellen hier een uitval van 25 %vast.
- Wat de verplaatsingen naar de hobby's betreft zien we een grote diversiteit en is er geen dominantie van de fiets. Wat de oorzaak van die grotere diversiteit is kunnen we niet direct uit deze bevraging halen. (afstand? Tijdstip van de activiteit?...) Naar hobby's wordt er ook veel minder in groep gegaan.

- Opvallend is ook dat 78% van de 12-14 jarigen aangeeft wel eens tot regelmatig een café te bezoeken, terwijl slechts 21% van die doelgroep eens tot regelmatig in het jeugdhuis zit.
- 50% van de jongeren is voor zijn 14de al op een fuif geweest.

IETS DOEN VOOR ANDERE MENSEN / ZORGEN VOOR MIJN BUURT

- Kinderen en jongeren geven aan bijna alle mensen uit de buurt te kennen (95%) en deze ook te vertrouwen.
- 90% geeft aan dat mensen elkaar helpen in de buurt.
- Meer dan 95% voelt zich veilig in zijn buurt.
- Als het over communicatie gaat van wat er in de buurt te doen is merken we over de hele lijn op dat de OUDERS nog de voornaamste bron zijn. Gemiddeld 88% hoort zaken via zijn ouders. Zelfs voor de 12-14 jarigen bedraagt dit nog 84%. Na de ouders volgen vrienden (70%), juf/leraar (57%) en broer/zus (38%)
- Communicatiekanalen zijn misschien wel minder progressief dan we zouden denken. Slechts 28% van de 12-14 jarigen zegt info te halen op FB, 21% via websites en 38% geeft aan nog zaken op te zoeken via flyer of brochure!
- Als we het fietsen in de eigen buurt bekijken geeft 64% aan zich veilig te voelen en 30% voelt zich een beetje veilig. Dit staat wel in contrast met het schoolverkeer. Fietsen op buurniveau is veiliger. Ligt het onveiligheidsgevoel op de grotere wegen? Het is ook zo dat 55% van de kinderen/jongeren aangeven dat auto's te snel rijden in hun buurt.
- 1/3de van de kinderen en jongeren geeft aan niet overal te durven komen. Dat is best wel veel. Gelukkig zien we dit ook redelijk snel afnemen naar mate de ouderdom stijgt.
- Bijna 87% van de kinderen en jongeren ervaren Puurs)Sint-Amands als 'leuk'. We zien hier wel een daling naar mate de leeftijd stijgt.
- Bijna 74% van de kinderen en jongeren vindt dat er veel te doen is in Puurs-Sint-Amands. Helaas zien we wel steeds een significante daling naar mate de ouderdom stijgt. Het is ook zo dat er voor de groep 12 tot 16-jarigen minder georganiseerde activiteiten zijn.
- Bijna 90% voelt zich welkom in de gemeente en vindt dat er hier goed voor de mensen gezorgd wordt.

Samenvatting resultaten seniorenadviesraad

De vergrijzing van de bevolking is een feit.: Vlaanderen en dus ook onze gemeente vergrijst en verzilvert. Deze vergrijzing zal de komende periode de samenleving grondig wijzigen. Nu reeds is in Vlaanderen 1 op 4 ouder dan 60 jaar.

Aantal inwoners Puurs:	17475
Aantal 60+	4871 (28%)
Aantal 80+	1186 (6,8%)
In 2024:	
Aantal 60+	6364
Aantal 80+	1917
Aantal inwoners Sint-Amands: 8479	
Aantal 60j+	2215 (26%)
Aantal 80j+	573 (6, 8%)
In 2024;	
Aantal 60+	2955
Aantal 80+	929
Totaal PSA:	25954
Aantal 60+	7086 (27,3%)
Aantal 80+	1759 (6,8%)

Vandaag zijn 7086 (27,3 %) van de inwoners van PSA 60 of ouder en 1759 (6,8%) zijn 80 of ouder. Tussen vandaag en 2024 , het einde van de komende lokale bestuursperiode, zal het aantal 60-plussers nog groeien .

Dit betekent dat in 2024 in onze gemeente ongeveer 9319, 60 jaar of ouder en ongeveer 2846, 80 jaar of ouder zullen zijn. Dit is toch een zeer belangrijke groep in onze gemeente.

We wensen dan ook de positie van senioren in onze gemeente te versterken en een positieve impact uit te oefenen op hun levenskwaliteit. Dit willen we bekomen door meer kansen te bieden en te investeren in de kwaliteit van vrije tijd (Beleven) en samenleven, informatie- inspraak en participatie, kwalitatief en aangepast wonen, mobiliteit en openbare ruimte, welzijn en aandacht voor kwetsbare inwoners.

1. Vanuit de seniorenadviesraad Puurs.

INFORMATIE EN COMMUNICATIE

- **Traditionele communicatiekanalen versus digitale kanalen.**

Aandacht hebben voor het feit dan senioren voldoende geïnformeerd blijven via de **traditionele** kanalen (zoals Magazine, brieven, flyers ..)over de activiteiten in de gemeente.

Blijven inzetten op het begeleiden van senioren in het **leren omgaan met nieuwe communicatiemiddelen** (smartphone, tablet, computer, internet, ...) . Het bestuur moet ervoor zorgen dat de senioren gebruik kunnen maken van computers in openbare gebouwen (bib, gemeentehuis, dienstencentra, ...) en dat zij hierbij worden geholpen.

- **Informatie**

Er blijven voor zorgen dat info wordt doorgegeven aan senioren bij **veranderingen** in de sociale en bredere context(bv algemene info, openingsuren containerpark, veranderingen openingsuren balies, ...) inzetten op een automatische informatieverstrekking en deze meerdere malen herhalen. Info ook blijven doorgeven binnen de SAR, zodat verenigingen dit ook kunnen doorgeven aan hun achterban in de verenigingen.

- Informeer inwoners over **gezondheid en veiligheid** in al zijn facetten, gaande van dementie, geneesmiddelengebruik, valpreventie, diefstal, CO vergiftiging, brand- en inbraakbeveiliging tot verkeersveiligheid.
- Werk samen met lokale partners om kleine en grote maatregelen uit te werken die de bevolking sensibiliseren en effectief ondersteunen.

CULTUUR EN VORMING

- In de programmatie van het CC blijft men aandacht hebben voor een ruim, toegankelijk en betaalbaar vrijetijdsaanbod zowel 's avonds als overdag.
- CC en Dienstencentra (in de verschillende leefgemeenschappen) blijven inzetten op levenslang en levensbreed leren en stimuleren senioren deel te nemen aan cursussen, lezingen, workshops, vormingen over nieuwe technologieën, zowel starters als gevorderden.
- Ondersteuning van de verenigingen blijft belangrijk, zij zorgen voor de sociale leefbaarheid van de leefgemeenschappen.
- Overleg en samenwerking met de seniorenverenigingen is belangrijk. Het doel is het onderling op elkaar afstemmen van aanbod (activiteitenkalender) en het samenwerken met de dienstencentra.

SPORT EN BEWEGING

- Het is voldoende bewezen en een vaststaand feit dat beweging en sport een heilzaam effect hebben op vlak van gezondheid, betere sociale contacten en het gelukkiger voelen van senioren. Dus blijven we vanuit de gemeente een actieve levensstijl stimuleren om te bewegen en minder stil te zitten.
- Anderzijds ondersteunen we initiatieven rond sport en bewegingsactiviteiten vanuit sport& beleven samen met dienstencentra en seniorenorganisaties en sportverenigingen.

SOCIAAL LEVEN

- Door de ontmoetingsmogelijkheden in de dienstencentra en het ondersteunen van het verenigingsleven blijven we uitwisseling van sociale contacten en netwerken bevorderen.
- Waardering en ondersteuning van het vrijwilligerswerk. **Laagdrempelig en toegankelijk** vrijwilligerswerk
  - Vormingsmomenten voor vrijwilligers uitbouwen.
  - Centraal aanspreekpunt voor vrijwilligerswerk. Dit ook melden aan nieuwe inwoners.
- Diversiteit
  - Senioren' is een diverse groep van verschillende leeftijden: inkomensverschillen, afkomst, geslacht, seksuele geaardheid, leeftijdsspreiding, .. bepalen het sociaal leven van de senioren. Geen enkele van deze categorieën mag zich uitgesloten voelen. Hier wordt rekening mee gehouden bij het aanbod en dienstverlening.
  - Ontmoetingen binnen eigen generatie en met de andere generaties stimuleren, een buffer tegen isolatie en eenzaamheid.
  - Wereldfeest promoten bij senioren en seniorenorganisaties
  - Derdewereldprojecten, ondersteund door de gemeente, worden meer gecommuniceerd naar de burgers.

WONEN

- Een goede mix van samenleven met verschillende leeftijden, cultuur: kinderen, jongeren, volwassenen en senioren, is een gepaste formule voor wijken en gemeenten. De verschillende leeftijden geven een dynamiek aan elke leeftijd.
- Lokaal bestuur creëert en stimuleert privéinitiatieven voor het invullen van aangepaste woonvormen van hulpbehoevende ouderen, liefst in eigen leefgemeenschap – rekening houden met kwaliteit, betaalbaarheid, ook in sociale huisvesting. We pleiten er wel voor dat een goed overleg tussen de gemeente en de organisatie die de bouw ervan op zich neemt cruciaal is om conflicten te voorkomen.
- Het aantal alleenwonende 80-plussers en 80-plussers in een tweepersoonshuishouden stijgt in de komende 10 jaar met bijna 20%. Uit deze cijfers blijkt duidelijk het belang van woningen die aangepast zijn aan de behoeften en noden van de oudste groep ouderen. – **Ouderen maximaal kansen bieden om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen in eigen buurt – kansen bieden voor alternatieve woonvormen.**
- Op jongere leeftijd al aandacht besteden aan het toegankelijk en aanpasbaar maken van de woning, zeker in het licht van de focus op levensloopbestendig wonen. Ook de invoering van regelgeving rond toegankelijkheid bij het bouwen en verbouwen kan mensen meer bewust maken van het belang van een aangepaste woning. De inkomensgrenzen voor de aanpassingspremie moeten herbekeken worden zodat er minder sprake is van het 'alles-of-niets'-principe. Om de mogelijkheden voor woningaanpassingen bekend te maken moet er meer worden ingezet op sensibilisering, toeleiding en adviesverstrekking. Woonloketfunctie!

- Complexiteit van 'Wonen' kan niet losgekoppeld worden van dienstverlening , mobiliteit en betaalbaarheid van zorg.
- Toegankelijke en bereikbare info via loket en of infomomenten over verscheidene onderwerpen : nieuwe woonvormen zoals: zorgwonen, cohousing....
- Puurs engageert zich via het 'charter samenhuizen' tot het nemen van initiatieven op vlak van gemeenschappelijk wonen (23 steden: gemeenten in Vlaanderen hebben dit reeds gedaan). Gemeente kan dit ondersteunen.
- De woonomgeving van senioren en dienstverlening moet goed bereikbaar en toegankelijk zijn (te voet, per fiets, met het openbaar vervoer en met de wagen)
- Wetgeving aanpassen waar mogelijk: Mogelijkheden om grotere woningen op te delen in 2 woonentiteiten bv versoepeling van verkavelingswetgeving.

DIENST- EN ZORGVVERLENING, GEZONDHEID

- Het lokaal bestuur zorgt ervoor dat er een centraal loket rond zorg is op informatie en documentatie van waaruit gericht doorverwezen kan worden.
- Het lokaal Bestuur zorgt dat de thuiszorgcoördinatie verder afgestemd wordt en bouwt deze verder uit. Geeft voldoende aandacht aan professionele regie.
- Comfortdiensten hebben aandacht voor de hulpvrager en passen hun diensten aan de behoefte van de zorgvrager met inspraak van de zorgvrager.
- Buurtgerichtheid: Wat doen voor heropleving van de buurten?

Verdwenen goederen-en dienstenaanbod in deelgemeenten en buurten trachten te compenseren of af te stemmen met bestaande diensten bv boodschappendienst, buurtkar, ophaalpunt voor pakjes....

- Vanuit de lokale dienstencentra in de verschillende leefgemeenschappen wordt een zorgzame buurt verder uitgebouwd met aandacht naar afstemming van buurtgerichte zorg,

Middelen voorzien om Netwerk van vrijwilligers en professionelen te ondersteunen (80+ project, buurthulp ...) zodat zij verder op zoek kunnen gaan naar behoeftige senioren waardoor zorgbehoeften in kaart kunnen worden gebracht.

Uitbouw van infomomenten/basisdiensten in verschillende leefgemeenschappen...

Sporadische en of geregelde contacten organiseren:

Inzetten op ontmoeting tussen inwoners is een essentiële stap om een ketting van wederzijdse steun op gang te brengen.

Afstemmen met organisaties/verenigingen of zij meerdere keren per jaar een bezoekje kunnen brengen bij thuiszitters, mensen hebben hier nood aan.

- Het bestuur moedigt de mantelzorgers aan door een gemeentelijk mantelzorgbeleid: mantelzorgpremie blijft bestaan en wordt verder aangepast .Het jaarlijks initiatief voor de mantelzorger wordt verder uitgebreid (info, ondersteuning, vorming ...)

Puurs blijft aandacht geven aan '*dementie*' en streeft naar een dementievriendelijke gemeente wat resulteert in acties en zichtbare resultaten: ondersteuning van mantelzorger, praatcafé, routeplanner, engagement opsporing politie.

- Ondersteuning van de welzijnsdiensten zodat ouderen vlotter en beter ondersteund worden bij tegemoetkomingen en ondersteuning krijgen waar ze recht op hebben.
- Het engagement 'Hartveilige gemeente' wordt verder ondersteund door het plaatsen van AED toestellen, burgers en personeel van de openbare dienst op te leiden in reanimeren en defibrilleren.

De locaties van alle AED toestellen aanduiden op grondplan/kaart Puurs en een app ontwikkelen met de locaties binnen de gemeente.

- De gemeente biedt ondersteuning aan en is medeorganisator van sensibilisatiecampagnes en preventieve acties i.s.m. met LOGO in pikken op campagnes die zich aanbieden zoals griepvaccinatie, borstkanker, darmkanker, valpreventie, senioren en gezondheid...

MOBILITEIT EN TOEGANKELIJKHEID

- Pleiten voor een **gemeentelijke mobiliteits- en verkeerswerkgroep** waarin verschillende belangstellende bevolkingsgroepen vertegenwoordigd zijn en waarin samen met de beslissingsinstanties maatregelen kunnen genomen worden (vb: snelheidsbeperkingen, fietscirculatie, ...)

Dit punt sluit aan bij Inspraak en participatie

- Belang van basisbereikbaarheid legt in de toekomst een hypotheek op het lokale vervoer dat vooral een zaak van de gemeente wordt. In de onderhandelingen hier naartoe zorgen dat ook de afgelegen gebieden maximaal ontsloten worden. De bestaande dienstverlening MMC en dienst aangepast vervoer verder uitbreiden en eventuele nieuwe vormen van aangepast vervoer te creëren.
- Waardering voor de inspanningen binnen de huidige legislatuur betreffende fiets-en voetpaden. Deze inspanningen moeten verder gezet worden. Hier en daar zijn nog inwoners die nalatig zijn bij overhangende hagen, takken, obstakels hier moet consequent worden opgetreden worden. Mogelijke inzet van wijkagent om bewoners te sensibiliseren. Zijn wijkagenten wel genoeg gekend?
- Blijven organiseren van lessenreeks mobi+ en extra infomoment rond mobiliteit in Puurs i.s.m. LDC (lokale dienstencentra)
- **Toegankelijkheid** en bereikbaarheid van het openbaar vervoer kan verbeterd worden: treinperrons verhogen zodat rolstoel- en rollatorgebruikers gemakkelijk kunnen gebruik maken van het openbaar vervoer. Het nieuwe bestuur engageert zich om te onderhandelen met de Lijn om ten minste het aanbod te behouden of te verbeteren. Vb positieve van treinlijn naar Antwerpen, zorgen dat er voldoende busverbinding is tussen de verschillende leefgemeenschappen en het station van Puurs.
- Vanuit de werkgroep mobiliteit SAR i.s.m. LDC en personen met handicap worden de knelpuntenwandelingen opgevolgd in de verschillende leefgemeenschappen: oversteekplaatsen, stoepenranden en rustbanken en publiek toegankelijke toiletten.

- Openbare toiletten voorzien in centrum en leefgemeenschappen, die constant beschikbaar zijn en onderhouden worden . Voldoende aanduiden van toiletten aan openbare gebouwen.
Net als bij AED toestellen oplijsten en aanduiden op kaart/grondplan en app ontwikkelen.
- Het lokaal bestuur onderzoekt hoe openbare gebouwen nog toegankelijker kunnen worden voor mindermobiele gebruikers en personen met een beperking.
- Puurs sluit zich aan bij de INTER een doelgericht, geïntegreerd duurzaam toegankelijkheidsbeleid via het ondertekenen van het charter 'naar een toegankelijke gemeente' en de methodiek 'leeftijdsvriendelijke toets'
- Maatregelen om Dorpshart verkeersveiliger te maken. Tweelussenplan om Dorpshart deels verkeersvrij te houden.

INSPRAAK EN PARTICIPATIE

- Uitgangspunt: elke burger moet kunnen deelnemen aan de samenleving en aan de diverse activiteiten die georganiseerd worden en dit op alle domeinen. Via verschillende kanalen en platformen.
- *Een leeftijdsvriendelijke gemeente* zorgt ervoor dat elke oudere binnen de eigen mogelijkheden actief ouder kan worden en maatschappelijk kan blijven participeren: in verenigingsleven, door mee te werken aan het beleid, via een engagement als vrijwilliger, als mantelzorger, door deelname aan sport of cultuur, binnen het eigen sociale netwerk (familie, vrienden, kennissen, burens, verenigingen)...Aan hen wordt voldoende, duidelijke en laagdrempelige informatie en ondersteuning gegeven
- Geef kansen aan advies/inspraak van burgers. Voorstel van een gezamenlijke aanpak, onderschreven door alle leeftijdsgroepen: best een overkoepelende adviesraad.

Rol van de adviesraden?

Concrete voorstellen

Als aanzet, denken we aan volgende realisaties:

- De attitude om **adviesraden van meet af aan te betrekken** bij de ontwikkeling van nieuwe plannen, dus niet vanaf het moment dat de masterplannen uitgetekend zijn.

- **De attitude om spontaan en op tijd** advies te vragen en de adviesraden bijgevolg niet over het hoofd te zien (zoals nu b.v. bij inrichting van een sportpark).

- De **adviezen** van de adviesraden **op een ernstige manier behandelen**, van ontvangstmelding tot eventueel gemotiveerde afwijzing. Hierbij de vaardigheid ontwikkelen om actief te luisteren om tot een invoelen te komen van wat er werkelijk leeft aan verzuchtingen en hier passend op in te spelen.

- Voor **elke adviesraad een ambtenaar** aanstellen die de raad inhoudelijk met kennis van zaken kan ondersteunen en op een professionele wijze instaat voor administratieve en logistieke begeleiding.

- Het informeren en **betrekken** van de adviesraden bij de **BBC** met een jaarlijks voortgangsrapport waarbij de gerealiseerde acties en de plannen voor het volgende jaar (jaren) verduidelijkt en toegelicht worden en jaarlijkse terugkoppeling.

- Het **organiseren van scholing/vorming** van adviesraden zodat ze met kennis van zaken kunnen meedenken en adviseren.
- Uitnodigen van de **adviesraden op hoorzittingen** die de gemeente in de wijken organiseert, zodat zij eveneens voeling hebben met wat er leeft.
- Plaats geven op de **website van de gemeente** waardoor de bevolking de nodige informatie heeft over de samenstelling, de werking en de realisaties van de adviesraden, en de **mogelijkheden om er actief op in te spelen**.
  - Geef genoeg kansen aan senioren om inspraak te bieden:
- Vraag om binnen deze legislatuur **een ouderenbehoefte-onderzoek** op te starten voor PSA zodat dit ons de nodige informatie kan geven over aandachtspunten van onze senioren.
- Voor een optimale beleidsparticipatie van alle (hulpbehoevende en actieve) senioren in de gemeente wordt een ondersteunende rol opgenomen door een goed opgeleide seniorenconsulent.(aanspreekpunt, informatiebron, bruggenlegger tussen senioren en beleid, ondersteuning van SAR, samenwerking met zorg-en dienstverlening/dienstencentra, uitwerken van initiatieven en projecten met senioren)
- Het gemeentebestuur garandeert de doorlopende aandacht voor inspraak en participatie door de aanduiding van een schepen die dit expliciet als deel van zijn bevoegdheden heeft.
- Om senioren aan verschillende onderwerpen sneller, actiever en met meer vakkundigheid te kunnen werken blijven de thematische werkgroepen belangrijk.

Opgemaakt door SAR Puurs:

Aanwezig: Gust Kluft (dglks best./werkgroep VT&S, Leonie Cools (dglks best./werkgroep wonen), Chris Van Eycken (dglks best/werkgroep zorg&dienstverlening), Liliane Laurens, Rosette Willockx (werkgroep Zorg- en dienstverlening, gezondheid), Fons De Smedt (werkgroep mobiliteit/wonen), José Van den Brande (dglks best/zorg-en dienstverlening), Frans Verelst (dglks bestuur/werkgroep mobiliteit/wonen), Frans Geldof (dglks bestuur, werkgroep mob/wonen)

+ Leden algemene vergadering

Goedkeuring Algemene vergadering 14 juni 2018

Verslag: Lucie De Hooghe (consulent senioren en samenleven)

2. vanuit de werkgroep ‘Zilverboek’ te Sint-Amands

De werkgroep ‘Zilverboek Sint-Amands’, een initiatief vanuit enkele leden van de seniorenraad en de OKRA trefpunten Oppuurs, Sint-Amands en Lippelo, stelt het Zilverboek voor. Dit memorandum pleit om belangrijke thema’s voor senioren, en breder alle inwoners, mee te nemen in de huidige en volgende legislatuur (binnen de, dan gefuseerde, gemeente Puurs-Sint-Amands). In dit memorandum worden vooral zeer specifieke probleemzones en voorstellen aan de bestuursploeg voorgelegd. Onderstaande thema’s worden belangrijk geacht;

Binnen verkeersveiligheid komen enkele punten aan bod waar vooral de snelheid in bepaalde zones van belang is (te hoge snelheid) en het soort verkeer (te zwaar verkeer). Daarnaast wordt ook aandacht gevraagd voor de veiligheid op enkele fietspaden.

Binnen het domein 'recreatie' wordt een voorstel gegeven voor het toekennen van functies aan een braakliggend terrein.

Mobiliteit wordt als een belangrijk punt aanzien en er wordt geopperd om het mobiel isolement inzake openbaar vervoer aan te pakken. Dit hangt ook samen met het domein 'sociaal leven' waar gevraagd wordt om ontmoetingsplaatsen, die gemakkelijk toegankelijk en bereikbaar zijn, te behouden of creëren binnen de nieuwe gemeente.

Binnen het thema 'informatie' ligt de nadruk op het aanbieden van verschillende en gepaste vormen van informatie over en in de gemeente. Het is noodzakelijk dat senioren goed op de hoogte worden gehouden via verschillende kanalen.

Gezondheid en acties in dit domein blijven tenslotte ook een belangrijke pijler (sport, beweging, veiligheid).

Voor meer informatie verwijzen we graag verder naar 'het Zilverboek'.

Opgemaakt door de werkgroep 'Zilverboek Sint-Amands':

Aanwezig: Gilbert Mylle (Voorzitter SAR Sint-Amands), Antoon Steenhuyse (SAR Sint-Amands & Voorzitter OKRA Sint-Amands), Marie-Rose Lefèvre (SAR Sint-Amands), Godelieve De Mul (SAR Sint-Amands & OKRA Lippelo), Stijn Leunis (SAR Sint-Amands & OKRA Sint-Amands), Magda Van Zegbroeck (SAR Sint-Amands & Voorzitter OKRA Oppuurs), Gui Vandenbussche (OKRA Oppuurs)
Voorstelling seniorenadviesraad 23/05/2018
Verslag: Gilbert Mylle

Samenvoegen van Zilverboek Sint-Amands en aandachtspunten Puurs

Op 24 juli 2018 werd een overleg ingepland met het dagelijks van Puurs én Sint-Amands. Dit om de aandachtspunten vanuit Puurs en het zilverboek vanuit Sint-Amands naast elkaar te leggen.

Aanwezig: Paul Hielegems (SAR Sint-Amands), Antoon Steenhuyse (SAR Sint-Amands), Marie-Rose Lefèvre (SAR Sint-Amands), Godelieve De Mul (SAR Sint-Amands), Stijn Leunis (SAR Sint-Amands), Magda Van Zegbroeck (SAR Sint-Amands), Leonie Cools (dglks best./werkgroep wonen), José Van den Brande (dglks best/zorg-en dienstverlening), Frans Verelst (dglks bestuur/werkgroep mobiliteit/wonen), Rene Punt, Greta Coeckelberghs
Verslag: Lucie De Hooghe (consulent senioren en samenleven), Thysia Symons (dienst samenleving Sint-Amands – senioren)

De leden van de seniorenadviesraden hebben allen een exemplaar ontvangen van zowel de aandachtspunten van Puurs als het zilverboek van Sint-Amands. Tijdens dit overleg worden de punten uit beide bekeken. Er wordt aangegeven dat de aanpak in beide gemeenten verschilt. Te Puurs worden de aandachtspunten vooral overkoepelend besproken (bijvoorbeeld meer algemeen 'mobiliteitsproblematiek'). De toepassingen hiervan gebeuren in de werkgroepen (waarin

bijvoorbeeld specifieke probleemzones inzake snelheid besproken worden). Te Sint-Amands gaat het zilverboek in op enkele van die praktische problemen in de gemeente.

De leden van beide gemeenten geven aan dat de punten vanuit Sint-Amands mee kunnen opgenomen worden in de bredere, overkoepelende, aandachtspunten van Puurs. Zeker indien er wordt ingezet op een werking waarin het geven van advies/ inspraak mogelijk is.

We besluiten dit overleg dat beide seniorenadviesraden dezelfde belangen nastreven. Samen wordt er bekeken welke punten prioritair zijn.

Samenvatting

De seniorenadviesraden van Puurs en Sint-Amands denken aan en stellen volgende prioriteiten voor aan de nieuwe bestuursploeg 2020-2025:

- Geef aandacht aan **informatie en communicatie**: gebruik van de verschillende communicatiemiddelen: digitaal (nodige ondersteuning en opleiding) en papier
- **Ondersteuning van de verenigingen** blijft belangrijk, zij zorgen voor de sociale leefbaarheid van de leefgemeenschappen.
- Laagdrempelig en toegankelijk **vrijwilligerswerk**
- Ouderen maximaal kansen bieden om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven **wonen in eigen buurt – kansen bieden voor alternatieve woonvormen.**
- **Toegankelijkheid op alle gebied**: gebouwen, openbaar vervoer, communicatie....
- Mobiliteit in heel Klein Brabant is belangrijk, met vooral aandacht naar de verbinding tussen de verschillende leefgemeenschappen binnen Puurs-Sint-Amands.
- Geef kansen aan **advies/inspraak** van burgers: ook specifiek aan doelgroepen zoals senioren, mogelijkheid van een ouderenbehoefteonderzoek